

Rätten till utbildning för EU-medborgare i Sverige

För en person med uppehållsrätt finns i princip samma möjligheter för utbildning i Sverige som för en svensk medborgare. Rätten till utbildning är precis som rätten till arbete en del av den fria rörligheten inom EU. Rätten för EU-medborgare att studera i Sverige står inskriven i Skollagens 29 kapitel. I detta kapitel klargörs vilka som är bosatta i Sverige och därmed har rätt att ta del av det svenska utbildningssystemet.

Skollagen kap 29, 2 §

”Med bosatt i landet avses i denna lag den som ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen (1991:481).

Som bosatt i landet ska vid tillämpningen av denna lag anses även den som inte är folkbokförd här men som - - -

3. har rätt till utbildning eller annan verksamhet enligt denna lag till följd av EU-rätten, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiz, å andra sidan, om fri rörlighet för personer”

Statliga Kommerskollegium som har till uppgift att tillse att EU-s inre marknad upprätthålls också i Sverige, skriver:

”Inom EU är all diskriminering på grund av nationalitet förbjuden. Det innebär att EU-medborgare, EES-medborgare, schweiziska medborgare, EU-medborgares familjemedlemmar som kommer från länder utanför EU samt personer som fått status som varaktigt bosatta ska behandlas på samma sätt som landets egna medborgare, till exempel när det gäller jobb och skolgång.”

Några exempel:

Alla vuxna EU-medborgare med uppehållsrätt äger rätt att ta del av kommunernas SFI-undervisning. Den som är inskriven vid Arbetsförmedlingen, och har uppehållsrätt, kan på samma sätt som arbetslösa svenska medborgare läsa på de yrkesutbildningar som Arbetsförmedlingen erbjuder. Alla EU-medborgare har också rätt till universitetsstudier i vilket EU-land som helst på samma villkor som landets egna invånare.

Om kommunen säger att de inte kan lämna ut betyg till människor med samordningsnummer, och att det därför inte går att börja studera så är det viktigt att veta att alla elever har rätt att få ett intyg på sina genomförda studier – istället för ett betyg. Det är således fullt möjligt att studera med samordningsnummer istället för med personnummer.

Här är lagtexterna för SFI och studieintyg:

Ur skollagens tillägg lag 2015-482 20 kapitlet 31 paragrafen:

”En person har rätt att delta i utbildning i svenska från och med andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 16 år om han eller hon,

1. är bosatt i landet, och
2. saknar sådana grundläggande kunskaper i svenska språket som utbildningen syftar till att ge.”

20 kapitlet paragraf 44:

”Den som genomgått en kurs i kommunal vuxenutbildning och vill få sina kunskaper dokumenterade på annat sätt än genom betyg ska få ett intyg.”

Barns rätt att gå i grundskola och gymnasium

Av skollagens 7 kap. 2 och 3§ framgår det att barn till EU-medborgare med uppehållsrätt har rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning, det vill säga grundskola och gymnasium. Om föräldrarna har uppehållsrätt räknas de som bosatta i landet, samma sak med barnen. Och för barn bosatta i Sverige gäller följande:

2 § Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt.

3 § Enligt 2 kap. 18 § i Regeringsformen har alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning i allmän skola.

Barns rätt till hemspråksundervisning

EU-medborgares barn har som regel också rätt till hemspråksundervisning.

Grundskoleelever i Sverige har enligt skollagen 10 kap 7 § rätt till hemspråksundervisning

Elever ska erbjudas undervisning i modersmål om

- en eller båda vårdnadshavarna har annat språk än svenska som modersmål,
- språket utgör elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och
- eleven har grundläggande kunskaper i språket.